

Herstart verkoopproces Intravacc B.V.

Herstart verkoopproces Intravacc B.V.

Aan de orde is het **tweeminutendebat Herstart verkoopproces Intravacc B.V. (34951, nr. 8)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het tweeminutendebat Herstart verkoopproces Intravacc B.V. (34951, nr. 8). Ik heet de mensen op de publieke tribune van harte welkom, en uiteraard ook de leden en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. We hebben zes sprekers van de zijde van de Kamer. De eerste spreker is mevrouw Westerveld van GroenLinks.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Voorzitter. Vandaag is een belangrijke lakmoesproef. Het is een lakmoesproef voor verschillende coalitiepartijen om te laten zien of zij hun analyses, reflecties en visies van de afgelopen jaren ook vertalen naar concrete daden. Want de vraag die wij hier vandaag als Kamer moeten beantwoorden, is: gaan we wel of niet door met het privatiseren van vaccinontwikkelaar Intravacc?

Ik heb er het stenogram van de Algemene Politieke Beschouwingen nog eens op nageslagen. Op basis daarvan is deze vraag heel duidelijk te beantwoorden. De Christen-Unie sprak tijdens die Algemene Politieke Beschouwingen bijvoorbeeld over privatiseringsverdriet: "In de jaren negentig heeft een golf van privatisering plaatsgevonden. Dat is een grote beweging geweest, waar wij niet gelukkig mee waren." Het CDA sprak over een erfenis, een verkeerde weg van doorgeslagen privatisering: "Er is een te groot geloof geweest in marktwerking, liberalisering, een kleine overheid en new public management."

De minister heeft aangegeven dat de stemming van vandaag doorslaggevend is voor zijn besluit. De Kamer heeft dus twee keuzes. Gaan wij Intravacc verkopen aan een commercieel bedrijf, waardoor wij zeggenschap verliezen over de ontwikkeling van vaccins voor de volksgezondheid? Of houden we Intravacc in overheidshanden, en bouwen we deze uit tot een gerenommeerd instituut? Het besluit is vandaag aan de Kamer. Vandaar deze motie, die ik ook namens collega's van de SP en de Partij van de Arbeid indien.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het ministerie van VWS op basis van onderzoek vaststelt dat "financieel rendement leidend is voor farmaceuten" in de vaccinontwikkeling, en niet de volksgezondheid;

constaterende dat desondanks het ministerie van VWS voornemens is om de enige overgebleven vaccinontwikke-

laar in overheidshanden, Intravacc, te privatiseren en te verkopen aan de markt;

overwegende dat Nederland een lange geschiedenis kent van vaccinontwikkeling in overheidshanden en daar ook zéér succesvol in is geweest, en dat Intravacc nog steeds grote successen boekt voor de volksgezondheid;

overwegende dat Intravacc ambitieuze toekomstplannen heeft maar hierin geremd wordt door een onzekere toekomst en gebrek aan financieringsmogelijkheden;

overwegende dat de kans op een nieuwe pandemie zéér reëel is;

verzoekt de regering de voorgenomen verkoop van Intravacc stop te zetten en Intravacc in overheidshanden te houden;

verzoekt de regering om in gesprek te treden met Intravacc over welke investeringsbehoeftes zij hebben, en een plan voor te leggen aan de Kamer,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Westerveld, Hijink en Bushoff.

Zij krijgt nr. 10 (34951).

Dank u wel, mevrouw Westerveld, voor uw inbreng. U heeft een interruptie van mevrouw Tielen, VVD.

Mevrouw Tielen (VVD):

Dank voor de bijdrage van mevrouw Westerveld en ook voor de motie. Ik vroeg mij af of zij vindt dat eigendom of eigenaarschap als Nederland de enige oplossing is voor de toch wel ambitieuze agenda die we hebben, onder andere rondom vaccinontwikkeling maar ook rondom geneesmiddelenontwikkeling. Dat suggereert zij namelijk wel.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Dat is ongetwijfeld niet de enige oplossing, maar wij hebben wel flink wat kritiek op de manier waarop we in Nederland langzaam onze zorg aan het vermarkten zijn. We hebben ook kritiek op de farmaceutische industrie. Uit een rapport dat de minister zelf iets meer dan een halfjaar geleden heeft opgesteld, blijkt dat de commerciële belangen, winsten, vaak doorslaggevend en vaak leidend zijn en niet de volksgezondheid. Als je dat soort lessen uit een eigen rapport trekt en met de nog verse lessen van de coronacrisis in ons achterhoofd, is het heel onverstandig om de enige overgebleven vaccinontwikkelaar te gaan privatiseren.

De voorzitter:

Tot slot, mevrouw Tielen.

Mevrouw Tielen (VVD):

Heeft GroenLinks dan ook nog de ambitie om andere vaccinontwikkelaars over te nemen? We hebben namelijk elders in Nederland ook private ondernemingen die de afgelopen jaren erg succesvol zijn geweest, onder andere in het ont-

wikkelen van coronavaccins. Is GroenLinks van plan om alles weer terug te halen naar de overheid en daarmee alle eigenaarschap in handen te nemen?

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks):

Het lijkt me helemaal geen gekke gedachte om dat veel meer te gaan doen. Als je als overheid banden hebt met vaccinontwikkelaars, kun je ook veel beter sturen. Dan kun je veel beter sturen op de vraag wat nodig is en niet op de vraag wat het meeste opbrengt. Dat is namelijk onze kritiek op de manier waarop de markt nu werkt. We weten dat farmaceuten ook in Europa de meest winstgevendende bedrijven zijn en dat afdelingen voor marketing vaak meer menskracht hebben dan afdelingen voor onderzoek. Dan is er wel iets mis met deze markt. Daarom vinden wij — dat is wat ons betreft de opdracht voor vandaag — dat het zonde zou zijn om de enige vaccinontwikkelaar die nog in handen is van de overheid, vervolgens ook te privatiseren.

De voorzitter:

Dank u wel voor uw inbreng, mevrouw Westerveld. Dan is het woord nu aan de heer Hijink, SP.

□

De heer **Hijink** (SP):

Dank, voorzitter. In de coronajaren leek de stemming in deze Kamer soms best wel eensgezind. De marktwerking in de zorg was doorgeslagen en daar moesten we vanaf. De winsten, de concurrentie; het werkt niet en daar moeten we vanaf. We moeten gaan samenwerken in de zorg. Een andere les uit de coronatijd was dat we ervoor moeten zorgen dat we in ons land en in Europa weer meer zeggenschap over en grip krijgen op de ontwikkeling van bijvoorbeeld geneesmiddelen, maar ook de ontwikkeling en productie van vaccins.

Wat wil nu het geval? De coronacrisis raakt op de achtergrond en binnen no time gaan partijen in dit gebouw weer terug naar vroeger, waar we vandaan kwamen: meer marktwerking, niet samenwerken maar concurreren, en nu inderdaad ook overwegen om een belangrijk vaccininstituut te privatiseren. De SP heeft zich altijd verzet tegen dit soort privatiseringen. Waarom? Omdat het belangrijk is dat wij grip houden op de ontwikkeling en de productie van vaccins. Mevrouw Westerveld gaf terecht aan dat er miljardenwinsten worden gemaakt in deze sector, maar dat wij als overheid amper iets te zeggen hebben over deze sector. De collectieve investeringen die wij doen, ook via universiteiten en onderzoeksinstituten die heel veel goed onderzoek opleveren, komen uiteindelijk allemaal terecht in de zakken van de farmaceuten. Als samenleving hebben we daar heel weinig aan.

De SP steunt uiteraard de motie die mevrouw Westerveld daarnet heeft ingediend over specifiek Intravacc. Ik wil nog een motie indienen in het algemeen, waarin we de minister oproepen om heel veel meer te doen aan de ontwikkeling en de productie van vaccins in ons eigen land.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering om met een plan te komen om de ontwikkeling en productie van vaccins in Nederland te stimuleren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Hijink.

Zij krijgt nr. 11 (34951).

De heer **Hijink** (SP):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel voor uw inbreng, meneer Hijink. Dan is het woord aan de volgende spreker van de zijde van de Kamer, mevrouw Agema van de PVV. Excuus, zij ziet af van haar inbreng. Dan mevrouw Van den Berg, CDA.

□

Mevrouw **Van den Berg** (CDA):

Dank u wel, voorzitter. Het CDA wil best meedenken om Intravacc te verkopen, onder de voorwaarde dat er duidelijke criteria en eisen aan de koper worden gesteld. Niet de opbrengsten van de verkoop zijn voor ons leidend, maar de vraag of door de verkoop de positie van Intravacc, de publieke belangen en de zelfvoorzienendheid van Nederland en de EU worden versterkt.

De reactie van de minister dat landen die onderworpen zijn aan de sanctie maatregelen van de VN of de EU worden uitgesloten, is echt drie keer te mager. Het CDA wil bijvoorbeeld dat de koper duurzaam is gevestigd in een EU-land, zelf EU-based is en een strategie heeft die gericht is op het versterken van de volksgezondheid. Daarnaast willen wij dat de Nederlandse overheid enige betrokkenheid houdt, bijvoorbeeld door regelmatig nog opdrachten te verstrekken aan Intravacc, over welke resultaten we dan ook duidelijke afspraken maken. Vandaar de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat de zelfvoorzienendheid van Nederland en de EU met betrekking tot de ontwikkeling en productie van geneesmiddelen versterkt moet worden en dat rendementsdenken daarbij niet leidend moet zijn;

overwegende dat Intravacc leiding geeft aan de Multi Purpose Vaccine Production Plant, welke fabriek in tijden van nood snel en veilig voldoende doses vaccin specifiek voor Nederland kan produceren;

van mening dat daarom bij de verkoop van Intravacc B.V. voorwaarden gesteld moeten worden die dat bevorderen en dat er goede afspraken worden gemaakt over de

opbrengsten van de huidige producten die worden ontwikkeld, zoals het nasaal covidvaccin;

verzoekt de regering de Kamer een marktoverzicht te geven en de voorwaarden met de Kamer te delen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van den Berg, Tielen en Paulusma.

Zij krijgt nr. 12 (34951).

Dank u wel, mevrouw Van den Berg. U heeft een interruptie van de heer Hijink, SP.

De heer Hijink (SP):

Ja, omdat het mij op dit moment niet duidelijk is waar het CDA precies staat. U zegt eigenlijk dat er voorwaarden moeten kunnen worden gesteld aan de verkoop van Intravacc. Dat interpreteer ik zo dat u ervan uitgaat dat het inderdaad zal worden verkocht en dat dan ook de goedkeuring kan krijgen van het CDA. Dat verbaast mij, omdat het CDA hier de afgelopen jaren juist iedere keer opnieuw heeft gezegd dat we moeten zorgen dat we meer grip krijgen op de ontwikkeling van vaccinproductie en -ontwikkeling in het eigen land en de Europese Unie, maar de eerste de beste gelegenheid die wij hier hebben, lijkt u al akkoord te gaan met verkoop. Dat snap ik gewoon niet. Waarom nou niet vasthouden aan een bedrijf in overheidshanden, zodat je die sturing automatisch hebt?

Mevrouw Van den Berg (CDA):

Wij vragen nadrukkelijk aan de minister of hij voorwaarden wil stellen. De eerste is dat hij ons een marktoverzicht toestuurt. En wij willen weten welke voorwaarden hij zou willen stellen. We willen eerst kijken of dat voorwaarden zijn die Intravacc versterken als het door die koper wordt gekocht. Ook de publieke belangen en de zelfvoorzienendheid van Europa moeten worden versterkt. Wij kunnen ons dus goed voorstellen dat de minister zegt: zo helemaal standalone kan ook kwetsbaar zijn. We willen dus best meedenken in het idee van verkoop, maar dan wel onder de nadrukkelijke voorwaarden dat de publieke belangen en de zelfvoorzienendheid door die verkoop sterker worden, niet minder.

De voorzitter:

Tot slot, de heer Hijink, SP.

De heer Hijink (SP):

Maar hoe rijmt dit nou met al die ideologische lessen die het CDA de afgelopen jaren schijnt te hebben geleerd over hoe je omgaat met zaken die van algemeen belang zijn en over hoe je zorgt dat je dingen van de markt terugkrijgt, in plaats van nog meer vermarkten? Hier zijn we gewoon weer opnieuw iets aan het vermarkten. Als het CDA in allerlei stukken schrijft dat we dat niet meer moeten doen, dan moet je toch gewoon tegen dit besluit zijn?

Mevrouw Van den Berg (CDA):

Laat ik twee andere voorbeelden noemen. We hebben een paar jaar geleden Sanquin Plasma Products verkocht. Dat is verkocht aan een internationaal consortium, waar nog een Europees bedrijf bij zit, naar mijn weten. Daar had ik grote problemen mee. Ik heb in de schriftelijke vragen naar voren gebracht dat Bilthoven Biologicals toen is verkocht aan een Indiase ondernemer die 60% van de wereldmarkt heeft. Vandaar dat wij zeggen: wij kunnen ons best voorstellen dat Intravacc er zelf sterker uit kan komen in verbinding met een bepaalde koper, maar wij vinden wel dat het gericht moet zijn op de EU, of de Europese Economische Ruimte, als je het iets breder neemt. Het gaat om die zelfvoorzienendheid van de EU. Het gaat erom dat het bedrijf er sterker door wordt, dat onze publieke belangen er beter mee worden gediend en dat de zelfvoorzienendheid er beter mee wordt gediend.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Ik begrijp de lijn van het CDA ook niet. Kijk naar de lessen uit de coronacrisis. Daarin is voortdurend gehamerd op dat Nederland zelf een sterkere productiecapaciteit moet hebben en we zicht moeten hebben op wat er beschikbaar is en wat er gemaakt wordt. Dat kwam ook naar voren in de verhalen van het CDA tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen. Daar werd een heel groot punt gemaakt van doorgeslagen privatisering, ook in de zorg. Vervolgens zie ik dat de Algemene Rekenkamer kritisch is. De speciaal gezant is kritisch.

De voorzitter:

Uw vraag is, mevrouw Westerveld?

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Dan is mijn vraag aan het CDA: wat zijn nou de voordelen van het verkopen van Intravacc? En hoe staat dat nou op de woorden die het CDA eerder had in de debatten die ik net opnoemde?

Mevrouw Van den Berg (CDA):

Ik zeg twee dingen daarover. Ten eerste zegt mevrouw Westerveld terecht: wij hebben iedere keer gepleit voor minder marktwerking en meer samenwerking. Dat geldt voor alle instellingen in de zorg. Dat blijft zo. Dat heb ik de afgelopen maanden herhaald. Ik heb het ook over een discussie als de acute zorg. Ik heb daarover met uw collega Ellemeet een motie ingediend, zodat we zorgen voor goede spreiding in de regio. Dus wat dat betreft, willen wij aan alle kanten minder marktwerking en meer samenwerking. Wij zeggen nu: wij zijn bereid om ons te laten overtuigen dat met een eventuele verkoop Intravacc zelfs sterker is gepositioneerd in Nederland. Daarom zeggen wij tegen de minister: stuur eerst maar eens die informatie, dat marktoverzicht en die voorwaarden. Dan zijn wij bereid om daarnaar te kijken.

De voorzitter:

Tot slot, mevrouw Westerveld.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks):

Begrijp ik uit de beantwoording van mevrouw Van den Berg dan goed dat we het beslismoment nog even uitstellen en we er niet nu vandaag over besluiten? De vraag is dan eigenlijk aan de minister om dat verder uit te stellen. Zij zegt dat ze wil kijken of Intravacc er sterker uit kan komen, maar het is nu gewoon een winstgevend bedrijf met zo'n 140 werknemers. Aan welke voorwaarden zou dat dan moeten voldoen volgens mevrouw Van den Berg?

Mevrouw **Van den Berg** (CDA):

Misschien heb ik het dan verkeerd begrepen en kan de minister daar nog wat over zeggen. Ik heb het als volgt begrepen. Als het een winstgevend bedrijf zou zijn, zou het zonder enige overheidsbijdrage toch gewoon moeten kunnen functioneren. Dan is alleen de overheid de aandeelhouder. Ik heb begrepen dat het zonder overheidsbijdrage nu niet zou lukken. Maar misschien kan de minister daar nog wat zicht op geven. Wat ik de minister wil meegeven gaat niet om uitstel. Ik wil de minister een duidelijke boodschap meegeven: wat ons betreft kunt u kijken of u een interessante koper kunt vinden. Maar dit zijn wel de voorwaarden die het CDA aan die koper wil stellen. Dat weet de minister dan voordat hij er überhaupt over gaat denken om ergens zijn handtekening onder te zetten.

De voorzitter:

Dank u wel voor uw inbreng, mevrouw Van den Berg. Dan is het woord nu aan mevrouw Tielen namens de VVD.

□

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Voorzitter, dank u wel. Volgens mij heeft iedereen zorgen over de strategische autonomie van Nederland en Europa als het gaat over vaccins en geneesmiddelen. Mijn vraag aan de minister is dan ook in hoeverre hij ermee bezig is om ervoor te zorgen dat het bedrijfsleven en onderzoeksinstellingen samen de Important Project of Common European Interest op het gebied van health ... Hoe gaat dat voort?

Ik heb een motie, en die luidt als volgt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in diverse Nederlandse instituten en bedrijven veel kennis is over vaccinontwikkeling, wat bijdraagt aan de strategische autonomie van Nederland en Europa op het gebied van vaccinontwikkeling;

constaterende dat de aangenomen motie-Heinen c.s. (28165, nr. 374) heeft gevraagd het afwegingskader voor staatsdeelname uit te breiden door "strategische onafhankelijkheid" ook als publiek belang te definiëren;

verzoekt de regering om standaard uiteen te zetten op welke manier strategische onafhankelijkheid geborgd wordt en blijft bij de verkoop van deelnemingen als Intravacc B.V.

alvorens over te gaan tot verkoop van dergelijke instellingen en bedrijven;

verzoekt de regering tevens om een voortrekkersrol te nemen in de ontwikkeling van een Europees vaccin-ecosysteem en het Nederlands belang expliciet te maken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Tielen, Van den Berg en Paulusma.

Zij krijgt nr. 13 (34951).

Dank u wel, mevrouw Tielen. Dan is het woord nu aan de laatste spreker van de zijde van de Kamer, en dat is de heer Bushoff namens de PvdA.

□

De heer **Bushoff** (PvdA):

Voorzitter. Laat ik gelijk helder zijn: de Partij van de Arbeid is tegen de verkoop van Intravacc. Dat is ook de reden waarom wij mede de motie van GroenLinks en de SP indienen, om de privatisering van dit Nederlandse vaccinbedrijf te stoppen. Daar zijn verschillende overwegingen voor. Een van die overwegingen is dat wij als Partij van de Arbeid — maar volgens mij vindt het kabinet dat ook — strategische autonomie enorm belangrijk vinden. Ik doel op het in eigen hand en land houden van de ontwikkeling van bijvoorbeeld vaccins en zulk soort cruciale voorzieningen. In de beantwoording over dit onderwerp schreef de minister eerder dat hij dit ook belangrijk vindt en dat hij daarom een strategie heeft die gericht is op het hele systeem en niet op één bedrijf.

Mijn concrete vraag is de volgende. Als we dit bedrijf wel in overheidshanden houden, dan zetten we een concrete stap, boeken we een concreet resultaat, in ieder geval wat betreft het niet verslechteren van de strategische autonomiepositie van Nederland. Maar als we dit bedrijf verkopen, dan verslechtert die positie wel. Wat gaat de strategie van de minister op korte termijn opleveren voor de strategische autonomiepositie van Nederland op het gebied van medicijnontwikkeling? Kan de minister daar een concreet voorbeeld van geven? Als het niet zo is, is mijn vraag waarom we dan geen genoeg nemen met het in eigen hand houden van dit bedrijf. Als we dat in eigen hand houden, is dat wel een concreet resultaat op het gebied van het versterken van de strategische autonomie van Nederland. Daar wil ik nog graag een reactie op van de minister.

De voorzitter:

Dank u wel voor uw inbreng, meneer Bushoff. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van deze termijn van de Kamer. De minister heeft aangegeven ongeveer tien minuten nodig te hebben, dus ik schors tot 16.42 uur.

De vergadering wordt van 16.33 uur tot 16.42 uur geschorst.

De voorzitter:

Aan de orde is de beantwoording door de minister van de gestelde vragen en de appreciatie van de moties, ingediend

tijdens het tweeminutendebat Herstart verkoopproces Intravacc B.V. Ik geef daartoe de minister het woord.

Minister Kuipers:

Dank u wel, voorzitter. Voor de beantwoording van de vragen en de appreciatie van de moties helpt het om u nog heel kort mee te nemen in de historie. Bij de verzelfstandiging van het Nederlands Vaccin Instituut is dit specifieke onderdeel, dat we nu bespreken als Intravacc, in overheids-handen gebleven en dus toen gepositioneerd als een tijdelijke projectdirectie binnen VWS. In 2016 is de Kamer geïnformeerd over het voornemen tot privatisering van Intravacc en per 1 januari 2021 is in voorbereiding daarop dit onderdeel gepositioneerd als een tijdelijke beleidsdeelneming.

Intravacc is — het is zojuist ook al even gememoreerd — een onderneming met ruim 100 medewerkers en een omzet van 29 miljoen die in opdracht vaccinontwikkeling doet, gefocust op het eerste preklinische onderzoek tot aan fase 1/2-studies. Het bedrijf werkt dus in een niche en moet in een totale keten van vaccinontwikkeling met andere marktpartijen tot zijn recht komen. Er zijn namelijk al vele bedrijven, ook nationaal, actief in vaccinontwikkeling en -productie. Daarbij betrekken ze kennis van universiteiten en ziekenhuizen.

Ik vind het dan ook belangrijk om stil te staan bij de consequenties van de eventuele verkoop en ook de consequenties van het niet verkopen van Intravacc. Als we wel verkopen, kan Intravacc samenwerken in de keten met andere nationale en internationale marktpartijen en in opdracht van marktpartijen vaccintechnologie ontwerpen die andere partijen doorontwikkelen en waarmee ze vervolgens vaccins produceren. Bij verkoop kan Intravacc dus de benodigde investeringen aantrekken om een duurzame rol te spelen in het veld van vaccinonderzoek en -ontwikkeling.

Als we niet verkopen, dan ontstaan er een aantal vraagstukken waarover uw Kamer geïnformeerd moet zijn en waarvoor ik dan een oplossing moet zoeken. Het betreft allereerst dat de huidige taak van Intravacc, waarin ze samenwerken met andere marktpartijen in de keten, dan niet meer mogelijk is, omdat je je als overheid vanwege staatssteunregels niet op de markt kan begeven.

Ten tweede zal ik dan de uitgangspunten van het deelnemenbeleid weer moeten toetsen, omdat er dan mogelijk een wens voor een permanente deelneming is die tot nu toe altijd bedoeld was als tijdelijk ter overbrugging van een verkoop van Intravacc. Ik voorzie dat de uitkomst van de toets zal zijn dat een andere passende organisatievorm binnen de overheid moet worden gezocht. Dan kunnen we bijvoorbeeld denken aan teruggaan naar de situatie van voorheen als projectdirectie onder VWS of bijvoorbeeld onderbrengen bij het RIVM.

Tot slot zal er dan ook meer overheidsinvestering nodig zijn voor continuïteit en opdrachten. Kortom, ik vind het belangrijk dat u op de hoogte bent van de situatie. Als verkoop van Intravacc niet een wens van de Kamer is, betekent dat niet dat Intravacc in zijn huidige vorm voortgezet kan worden. Een transitie van een beleidsdeelneming naar een andere vorm zal tijd, geld en onzekerheid met zich meebrengen. En Intravacc zal zich moeten richten op een nader te

bepalen publieke taak. Ik zie geen rol om als overheid bedrijfsmatig bezig te zijn met vaccinontwikkeling. Ik zie wel een rol vanuit de overheid om het ecosysteem te stimuleren en bij te dragen, bijvoorbeeld via CEPI, aan internationale vaccinontwikkeling. Daarbij zijn er meerdere bestaande vaccinontwikkel- en productiebedrijven in Nederland. De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen, VIG, heeft hier een mooie grafische weergave van gemaakt die u kunt vinden op hun website. En dan noem ik even wat vaccinbedrijven: Janssen, Wacker, Halix, Batavia Biosciences en — het is zojuist al genoemd — ook Bilthoven Biologicals. Daarnaast investeren we samen met de lidstaten in HERA-verband in vaccinontwikkeling- en vaccinproductiecapaciteit met EU FAB. EU FAB heeft een tender uitgezet om operationele productiecapaciteit in de EU te reserveren, mocht deze nodig zijn bij een pandemie.

Voorzitter. Dat brengt mij allereerst bij twee vragen. De heer Bushoff vraagt: hoe draagt het verkopen van Intravacc bij aan het behouden van de strategische autonome positie van Nederland? Ik benoemde dat zojuist al in mijn inleiding. We werken samen in HERA-verband aan vaccinontwikkeling en vaccinproductiecapaciteit met EU FAB. En we hebben een regeling geopend voor therapieontwikkeling in de thematische technologieregeling bij RVO. Als we Intravacc zouden verkopen, brengen we Intravacc daarmee in in het Nederlandse en Europese ecosysteem.

Daarnaast was er een vraag van mevrouw Van den Berg. Zij vroeg naar de winstgevendheid. Kan Intravacc zonder overheidsbijdrage functioneren? Dat kan in het heden nog niet. Er is nu een vijfjarenprogramma, in opdracht van VWS. In de toekomst zou Intravacc, na verkoop, opdrachten kunnen verwerven en samen kunnen werken met private partijen. Dat lukt nu onvoldoende en vraagt om investeringen van die commerciële partijen.

Dat brengt mij bij de appreciatie van de moties. Allereerst de motie op stuk nr. 10. Ik ontraad deze motie en verwijs daarbij naar mijn inleidende tekst van zojuist.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 10 wordt ontraden.

Minister Kuipers:

De motie op stuk nr. 11 ontraad ik eveneens. Mijn kantekening daarbij is dat ik met de heer Hijink en met de motie meega, maar dat ik een iets andere afslag neem en focus op Europees verband in plaats van op Nederlands verband.

De voorzitter:

Dus daarmee wordt de motie op stuk nr. 11 ontraden?

Minister Kuipers:

Ja. De motie op stuk nr. 12 gaat over het geven van een marktoverzicht. Het oordeel daarover laat ik aan de Kamer. Ik kan dat doen. Ik kan in een vertrouwelijke Kamerbrief de resultaten van marktonderzoeken met u delen en ingaan op de voorwaarden in de vorm van de selectiecriteria voor de potentiële kopers. Dat moet ik, zoals u begrijpt, doen in een vertrouwelijke setting, gezien een eventueel verkoopproces.

De voorzitter:

Ik zie mevrouw Van den Berg knikken. Met die aanvulling krijgt de motie oordeel Kamer.

Minister Kuipers:

Tot slot. De motie op stuk nr. 13 is eveneens oordeel Kamer. Ik kan mijn inzet op open strategische autonomie nader toelichten in een brief.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 13 krijgt oordeel Kamer. Dat leidt tot een vraag van mevrouw Westerveld, GroenLinks.

Minister Kuipers:

Ja. Sorry, ik zeg ja, maar dat is niet aan mij.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Ik dacht: laat ik even wachten tot de minister klaar is met zijn uitleg. Ook na de uitleg van de minister, begrijp ik nog steeds het idee hierachter niet. Of eigenlijk wel. Het idee hierachter is een geloof in marktwerking. Laten we goed kijken naar de lessen die we kunnen trekken uit de coronacrisis. Het rapport van de Algemene Rekenkamer — en zo zijn er nog wel meer rapporten — geeft gewoon aan dat het heel onverstandig is om te zorgen dat we volledig afhankelijk zijn van private partijen voor zaken die in ons aller belang zijn, zoals volksgezondheid. Daarom begrijp ik nog steeds niet waarom de minister deze afslag kiest, als we kijken naar bijvoorbeeld het rapport dat een halfjaar geleden in opdracht van zijn eigen ministerie, van VWS, is gemaakt, waaruit hij toen ook heel heldere conclusies trok en op grond waarvan hij toen heel heldere zaken zei over die privatisering.

Minister Kuipers:

Dank voor deze aanvullende vraag, want dat helpt om te proberen om het zo helder mogelijk neer te zetten. Ik denk dat dat heel belangrijk is, ook voor een algemeen publiek. Als wij deze partij, die zich richt op preklinische en fase 1-studies, zouden houden, dan moeten we die binnen de overheid, bijvoorbeeld als onderdeel van VWS, ook publieke opdrachten geven. Ik voorzie nu niet welke publieke opdrachten ik die vanuit VWS zou moeten geven, in een veld dat er breder is. Terwijl die partij als ik die uiteindelijk overdraag aan de markt een mogelijkheid heeft om zich in dat marktveld — ik gaf alleen al een altijd bedrijven aan in Nederland, maar er zijn ook initiatieven in Europees verband — te begeven. Op die manier kan het private financiering aantrekken en groeien tot dat gerenommeerde instituut dat u aangeeft. Dus dit is een keuze, maar als we het bij de overheid houden, zijn we aangewezen op verdere publieke financiering en dus ook op publieke opdrachten.

De voorzitter:

Tot slot, mevrouw Westerveld.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks):

Het is inderdaad een keuze. De vraag die hierachter ligt, is natuurlijk hoe je nou zaken als vaccinontwikkeling ziet. Is

dat aan de markt of zit daar ook een publiek belang in? Als we dan even kijken, ook naar een aantal jaar geleden en wat er allemaal is gebeurd op het gebied Intravacc, begrijp ik best dat het bedrijf nu even stilstaat. Er is heel lang niet geïnvesteerd. Er was heel lang onzekerheid, omdat het plan eerst was om het wel te verkopen. Vervolgens hadden we een coronacrisis en dacht toenmalig minister Hugo de Jonge: nou, misschien toch maar niet. Nu doen we het weer wel. Het is niet zo gek dat een bedrijf dan stilligt en er heel veel onzekerheid is over de toekomst. Dit is toch juist een kans om in Intravacc te investeren en om ervoor te zorgen dat het samen met andere partijen en kennisinstututen uitgroeit tot een groot en gerenommeerd bedrijf, waarin de Nederlandse overheid ook een hand heeft en zo kan sturen op het moment dat er bijvoorbeeld weer een nieuwe crisis komt?

Minister Kuipers:

De discussie gaat meer over het perspectief. U heeft het over het investeren in en het neerzetten van een groot en gerenommeerd bedrijf, maar wel als overheidsdeelneming. Ik zou dat moeten bezien, want dat betekent dat het als vaccinontwikkelaar gepositioneerd wordt als projectdirectie binnen mijn departement dan wel binnen het RIVM. Ik zie die positie niet. Ik heb op dit moment ook niet voldoende opdrachten om zo'n groot bedrijf neer te zetten vanuit een publieke setting.

De voorzitter:

Dank u wel voor de toelichting. Ik heb u al ruim de gelegenheid gegeven. Dit gaat echt over dit bedrijf. Volgens mij heeft de minister al op meerdere wijzen aangegeven wat zijn visie daarop is. We zijn hiermee aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Ik wil de leden erop wijzen dat de stemmingen aanstaande dinsdag zijn. Ik schors voor een enkel moment, waarna we door kunnen met het volgende debat, namelijk het debat over de Wet bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg (35515).

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.